

ENVIRONMENTÁLNA EKONOMIKA

KLÚČOVÉ OTÁZKY A KLÚČOVÉ ZISTENIA

Aký je vývoj nákladov na ochranu životného prostredia?

Náklady podnikov a obcí na ochranu životného prostredia majú v medziročných porovnaníach kolísavý trend. Náklady v roku 2017 v porovnaní s rokom 2000 sú značne vyššie (o 160,8 %).

Podiel nákladov podnikov na ochranu životného prostredia značne **prevláda** nad nákladmi, ktoré na ochranu životného prostredia vynaložili obce.

Vyššie polovica nákladov podnikov a obcí na ochranu životného prostredia smeruje do oblasti **narábanie s odpadmi** (53 % v roku 2017), druhý najvyšší podiel majú náklady v oblasti narábania s odpadovými vodami (25 % v roku 2017) a tretí náklady v oblasti ochrany ovzdušia (11 % v roku 2017).

SR patrí medzi krajiny EÚ s **najmenším podielom daní s environmentálnym aspektom na HDP** (v roku 2016 predstavoval tento podiel za SR 1,8 %, pričom priemer za EÚ-28 bol 2,4 %)

Národné výdavky na ochranu životného prostredia majú rastúci trend. V porovnaní s prvým sledovaným rokom 2008 a rokom 2015 v oblasti verejnej správy stúpili o 48 %, za korporácie stúpili o 79 % a za domácnosti o 8,1 %.

NÁRODNÉ VÝDAVKY NA OCHRANU ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Národné výdavky na ochranu životného prostredia v období rokov 2008 – 2015 sú sledované za tri hlavné inštitucionálne sektory a za národné hospodárstvo spolu. Konkrétne je to sektor **verejnej správy** na všetkých úrovniach (orgány verejnej správy na všetkých úrovniach vrátane fondov sociálneho zabezpečenia, miestna samospráva (obecné, mestské a miestne úrady) a inštitúcie, ktoré sú financované plne alebo prevažne zo štátneho rozpočtu, t.j. rozpočtové a príspevkové organizácie), sektor **korporácií** – všetky podnikateľské subjekty zapísané v obchodnom registri, a tretím sektorom sú **domácnosti** (patria sem o. i. domácnosti a tiež fyzické osoby podnikajúce na základe živnostenského zákona a iných právnych predpisov, nezapísané v obchodnom registri).

Celkové výdavky na ochranu životného prostredia dosiahli v roku 2015 sumu 1 917 mil. eur. V porovnaní s rokom 2008 vzrástli o 52,7 % a stúpajúci trend mali aj v porovnaní s predchádzajúcim rokom o 23,4 %.

Viac ako dve tretiny výdavkov pochádza zo zdrojov EÚ vrátane spolufinancovania (70 %), z prostriedkov štátneho rozpočtu (18 %) a z Environmentálneho fondu (10 %), najmä v podobe kapitálových výdavkov.

V roku 2015 výrazne vzrástli výdavky z dôvodu doberpávania štrukturálnych fondov v rámci Operačného programu Životné prostredie.

Tabu ka 056 I Národné výdavky na ochranu životného prostredia (mil. eur)

Rok	Verejná správa	Korporácie	Domácnosti	Spolu
2008	500	510	245	1 255
2009	551	648	271	1 470
2010	581	598	379	1 558
2011	553	607	266	1 426
2012	574	720	294	1 588
2013	534	695	266	1 495
2014	586	709	258	1 553
2015	740	912	265	1 917

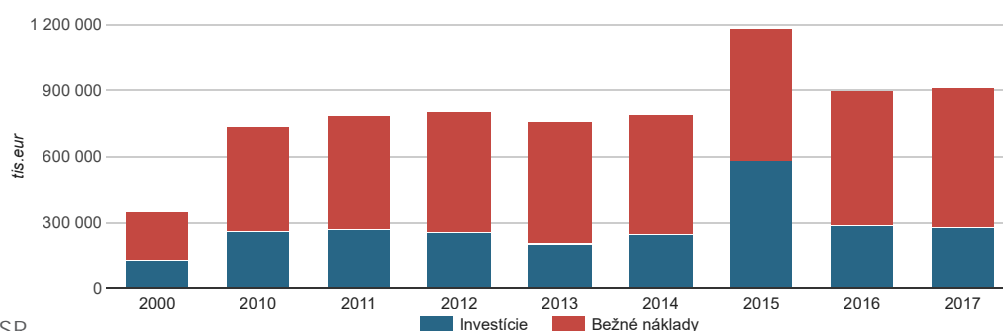
Zdroj: ŠÚ SR

ENVIRONMENTÁLNE NÁKLADY A VÝNOSY ZA PODNIKY A OBCE

Finančné ukazovatele ochrany životného prostredia sú v SR systematicky sledované Štatistickým úradom SR (ŠÚ SR) za podniky s počtom zamestnancov 20 a viac a za obce. Vyhodnocované sú celkové vynaložené náklady na ochranu životného prostredia (ŽP) zahrňujúce investície a bežné náklady a výnosy za poskytovanie služieb v súvislosti s ochranou ŽP iným subjektom, z predaja vedľajších alebo odpadových produktov a z predaja environmentálnych výrobkov.

Náklady podnikov a obcí na ochranu ŽP majú kolísavý trend. V roku 2017 dosiahli sumu 912 637 000 eur (v tom: investície 273 347 000 eur, bežné náklady 639 290 000 eur). V porovnaní s rokom 2000 vzrástli o 160,8 % a v porovnaní s predchádzajúcim rokom stúpili o 1 %. Výnosy z ochrany ŽP dosiahli v roku 2017 sumu 650 655 000 eur a v porovnaní s predchádzajúcim rokom vzrástli o 10,7 %.

Graf 162 Vývoj nákladov podnikov a obcí na ochranu ŽP

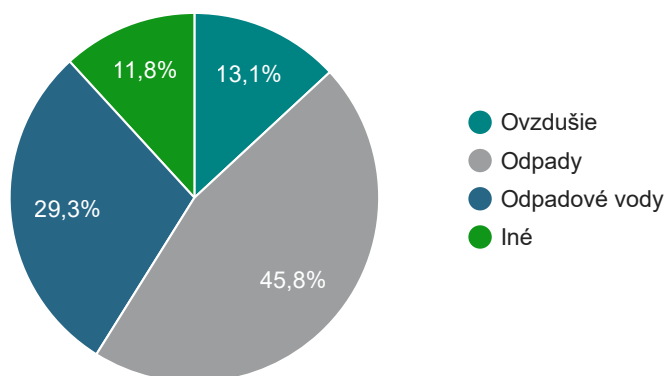
Zdroj: ŠÚ SR

Náklady na ochranu ŽP v oblasti **ochrany pôdy a podzemných vôd** v roku 2017 dosiahli 48 701 000 eur, v porovnaní s rokom 2009 klesli o 0,5 % a v porovnaní s predchádzajúcim rokom stúpili o 28,8 %. Náklady na ochranu ŽP v oblasti **ochrany ovzdušia** v roku 2017 dosiahli 104 518 000 eur, v porovnaní s rokom 2009 klesli o 17,5 % a v porovnaní s predchádzajúcim rokom stúpili o 38,7 %. Náklady na ochranu ŽP v oblasti **narábania s odpadmi** v roku 2017 dosiahli 484 474 000 eur a v porovnaní s rokom 2009 vzrástli o 62,2 %. Náklady v porovnaní s predchádzajúcim rokom vzrástli o 3 %. Náklady na ochranu ŽP v oblasti **narábania s odpadovými vodami** v roku 2017 dosiahli 232 469 000 eur a v porovnaní s rokom 2009 vzrástli o 8,5 %. Náklady v porovnaní s predchádzajúcim rokom klesli o 19,7 %. Náklady na ochranu ŽP v oblasti **znižovania hluku a vibrácií** v roku 2017 dosiahli 311 000 eur a v porovnaní s rokom 2009 klesli o 95 %. Náklady v porovnaní s predchádzajúcim rokom vzrástli o 110 %. Náklady v oblasti **biodiverzity**

a **ochrany krajiny** v roku 2017 dosiahli 5 858 000 eur a klesli v porovnaní s rokom 2009 o 10,2 %. Náklady na ochranu ŽP v oblasti iné v roku 2017 dosiahli 34 045 000 eur a v porovnaní s rokom 2009 vzrástli o 26,4 %. Náklady v porovnaní s predchádzajúcim rokom vzrástli o 25,4 %.

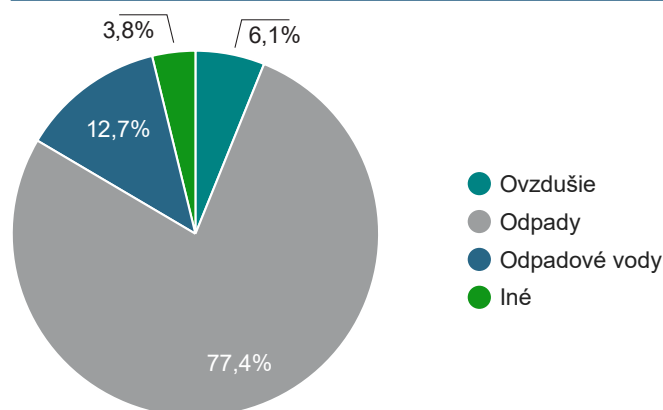
V roku 2017 smeroval **najvyšší podiel nákladov podnikov a obcí na ochranu ŽP** do oblasti narábanie s odpadmi (53,1%), narábanie s odpadovými vodami (25,5 %) a do oblasti ochrany ovzdušia (11,5 %). **Najvyšší podiel nákladov podnikov na ochranu ŽP** smeroval do oblasti narábania s odpadmi (45,8%), oblasti narábania s odpadovými vodami (29,3 %) a do oblasti ochrany ovzdušia (13,1 %). **Najvyšší podiel nákladov obcí na ochranu ŽP** smeroval do oblasti narábania s odpadmi (77,4%), do oblasti narábania s odpadovými vodami (12,7 %) a oblasti ochrany ovzdušia (6,1 %).

Graf 163I Podiel nákladov podnikov pod a oblastí ochrany ŽP

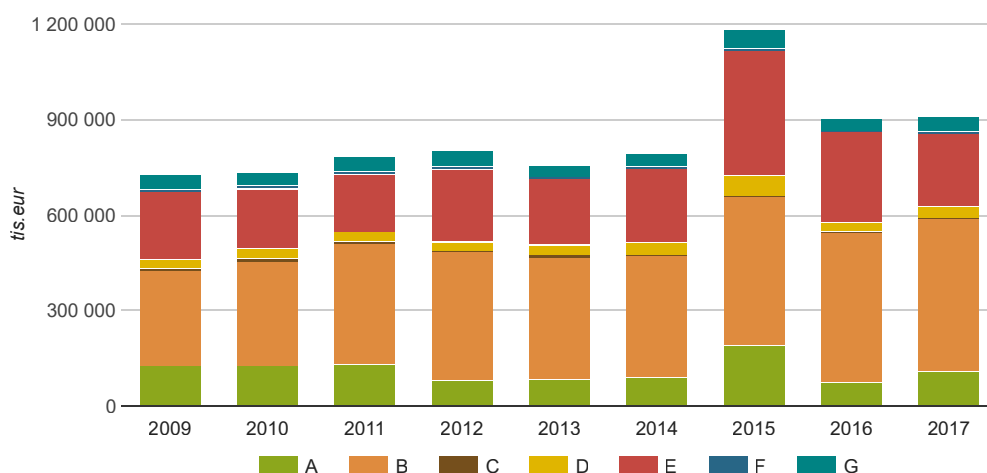

Zdroj: ŠÚ SR

Graf 164I Podiel nákladov obcí pod a oblastí ochrany ŽP

Zdroj: ŠÚ SR

Graf 165 Vývoj nákladov podnikov a obcí na ochranu ŽP pod a oblastí

Zdroj: ŠÚ SR

Poznámka:

A - Ochrana ovzdušia

B - Narábanie s odpadmi

C - Znižovanie hluku a vibrácií

D - Iné

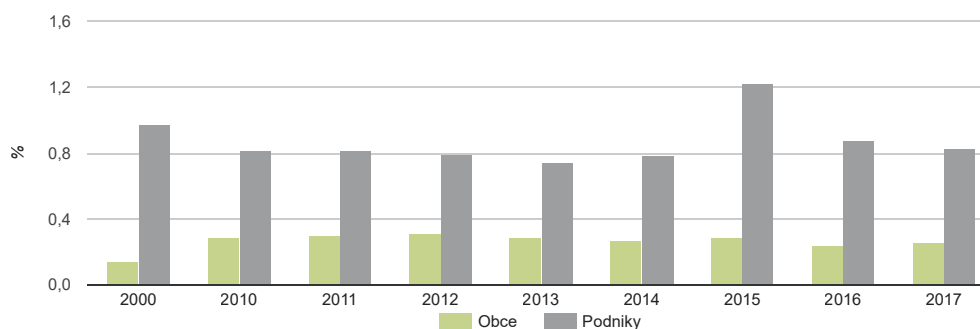
E - Narábanie s odpadovými vodami

F - Biodiverzita a ochrana krajiny

G - Ochrana pôdy a podzemných vôd

Podiel nákladov podnikov na ochranu ŽP na HDP má v hodnotenom období kolísajúci vývoj. V roku 2000 podiel podnikov tvoril 0,97 % na HDP a v roku 2017 klesol na 0,83 % HDP. V roku 2017 v porovnaní s predchádzajúcim rokom došlo k poklesu podielu nákladov o 4,6 %.

Podiel nákladov obcí na ochranu ŽP na HDP má v hodnotenom období rastúci trend. V roku 2000 podiel nákladov obcí tvoril 0,14 % a v roku 2017 dosiahol 0,25 % na HDP. V roku 2017 v porovnaní s predchádzajúcim rokom došlo k nárastu podielu nákladov o 4,16 %.

Graf 166 Vývoj podielu nákladov podnikov a obcí na ochranu ŽP na HDP

Zdroj: ŠÚ SR

ENVIRONMENTÁLNY FOND

Environmentálny fond bol zriadený zákonom .587/2004Z.z. o Environmentálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Hlavným poslaním fondu je poskytovanie finančných prostriedkov žiadateľom vo forme **dotácií** alebo **úverov** na podporu projektov v rámci inštitúcií zameraných na dosiahnutie cieľov štátnej environmentálnej politiky na celoštátnej, regionálnej alebo miestnej úrovni.

Zdroje Environmentálneho fondu sú primárne zabezpečené úhradami poplatkov za znečistenie ovzdušia z veľkých zdrojov znečistenia a stredných zdrojov znečistenia, pokút uložených orgánmi štátnej správy starostlivosti o ŽP a poplatkov za užívanie vôd vrátane poplatkov za odbery

podzemných vôd na zavlažovanie po nohospodárskej pôdy od povinných osôb. Zdroje fondu plynú taktiež z iných oblastí uvedených v § 3 zákona o fonde. Významným zdrojom sa stali výnosy z dražieb kvót na základe zákona .414/2012Z.z. o obchodovaní s emisnými kvótami.

V roku 2017 bolo Environmentálnym fondom poskytnutých **199 dotácií** v celkovej sume **19 080 148,08 eur**. Najvyššia suma dotácií smerovala do oblastí ochrany a využívania vôd vo výške 11 756 073 eur (61,6 %). Na rozvoj odpadového hospodárstva smerovalo 4 262 058 eur (22,3 %) a na ochranu ovzdušia a ozónovej vrstvy Zeme 1 289 322 eur (6,8 %).

Tabuľka O57 I Prehľad poskytnutých dotácií (2017)

Oblasť dotácií	Počet	eur
Ochrana ovzdušia a ozónovej vrstvy Zeme	17	1 289 322,00
Ochrana a využívanie vôd	113	11 756 073,00
Rozvoj odpadového hospodárstva	47	4 262 058,00
Ochrana prírody a krajiny	6	805 894,00
Environmentálna výchova, vzdelávanie a propagácia	13	851 123,00
Prieskum, výskum a vývoj zameraný na zisovanie a zlepšenie stavu ŽP	1	100 000,00
Havárie	2	15 678,08
Spolu	199	19 080 148,08

Zdroj: Environmentálny fond

V roku 2017 Environmentálny fond neposkytol žiadnu návratnú finančnú pomoc vo forme **úveru** (na uvedenú položku bolo rozpočtovaných 3 000 000 eur).

Príjmy Environmentálneho fondu z vybraných ekonomických nástrojov v roku 2017 predstavovali **29 029 213 eur**. Najvyššia suma za znečistenie ŽP pochádzala z poplatkov za znečistenie ovzdušia a inila **10 527 870 eur** (36,3 %). Pri využívaní prírodných zdrojov pochádzala najvyššia suma

z poplatkov za odber podzemných vôd a inila **10 217 551 eur** (35,2 %).

Fond v roku 2017 prijal finančné prostriedky aj z výnosov získaných z dražieb kvót na základe zákona č. 414/2012 Z. z. o obchodovaní s emisnými kvótami vo výške **86 977 406 eur** a z vyradenia neexistujúcich starých vozidiel z evidencie podľa § 54 ods. 7 zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch vo výške **107 806 eur**.

Tabuľka O58 I Príjmy Environmentálneho fondu z vybraných ekonomických nástrojov (2017)

Poplatky	eur
Poplatky za znečistenie ovzdušia	10 527 870
Poplatky (úhrady) za vydobyté nerasty	2 333 375
Poplatky za uskladňovanie plynov a kvapalín	1 215 195
Poplatky za vypúšťanie odpadových vôd do povrchových vôd	3 931 111
Poplatky za odber podzemnej vody	10 217 551
Poplatky (úhrady) za prieskumné územia	804 111
Finančné náhrady za zásah do biotopu európskeho významu podľa zákona o ochrane prírody a krajiny	0
Spolu	29 029 213

Zdroj: Environmentálny fond

V roku 2017 najvyšší príjem Environmentálneho fondu z pokút tvorili pokuty v oblasti porušenia zákona o integrovanej prevencii a kontrole znečistenia ŽP **312 983 eur** (26,9 %),

porušenia zákona o vodách **305 334 eur** (26,3 %) a porušenia zákona o odpadoch **215 015 eur** (18,5 %).

Tabu ka 059I Príjmy Environmentálneho fondu z pokút uložených orgánmi štátnej správy pre ŽP (2017)

Pokuty	eur
Porušenie zákona o vodách	305 334
Porušenie zákona o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách	1 246
Porušenie zákona o ochrane ovzdušia	207 599
Porušenie zákona o ochrane prírody a krajiny	83 821
Porušenie zákona o rybárstve	0
Porušenie zákona o odpadoch	215 015
Porušenie zákona o integrovanej prevencii a kontrole znečistenia ŽP	312 983
Porušenie zákona o obchodovaní s emisnými kvótami	2 000
Porušenie zákona o obaloch	300
Porušenie biocídneho zákona	0
Porušenie zákona o prevencii závažných priemyselných havárií	9 000
Porušenie zákona o používaní genetických technológií a geneticky modifikovaných organizmov	0
Porušenie zákona o environmentálnom označovaní výrobkov	0
Porušenie geologického zákona	600
Porušenie chemického zákona	2 000
Porušenie zákona o obchode s ohrozenými druhmi vo neživých živočíchoch a vo nerastúcich rastlinách	20 343
Blokové pokuty	956
Pokuty, ktoré v zmysle § 9 ods. 10 zákona 180/2013 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov od 1. 10. 2013 do 31. 12. 2013 prešli do správy MV SR, ale ostali príjmom Environmentálneho fondu	0
Spolu	1 161 197

Zdroj: Environmentálny fond

OPERAČNÝ PROGRAM KVALITA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA (OP KŽP)

Predstavuje programový dokument SR pre operácie pomoci zo štrukturálnych fondov EÚ a Kohézneho fondu v programovom období 2014 – 2020 v oblasti udržateľného a efektívneho využívania prírodných zdrojov, zabezpečujúceho ochranu ŽP, aktívnu adaptáciu na zmenu klímy a podporu energeticke efektívneho nízkouhlíkového hospodárstva.

Riadiacim orgánom pre OP KŽP je MŽP SR. Na implementácii OP KŽP sa spolu s MŽP SR podieľajú aj 3 sprostredkovateľské orgány, ktorými sú SAŽP, MV SR a SIEA. Alokácia OP KŽP z európskych štrukturálnych a investičných fondov je takmer 3,138 miliardy eur, čím je OP KŽP druhým najväčším slovenským operačným programom.

Tabu ka O60I Preh ad investí nej stratégie OP KŽP

Podpora EÚ	Fond	Podpora EÚ	Investí ná priorita	Špecif cké ciele zodpovedajúce investí nej priorite
Udržate né využívanie prírodných zdrojov prostredníctvom rozvoja environmentálnej infraštruktúry	Kohézny fond	1 441 766 tis. eur (45,96%)	1.1 (a) investovanie do sektora odpadového hospodárstva s cie om splni požiadavky environmentálnych acquis Únie a pokry potreby, ktoré lenské štáty špecifkovali v súvislosti s investíciami nad rámec uvedených požiadaviek	1.1.1 Zvýšenie miery zhodnocovania odpadov so zameraním na ich prípravu na opätovné použitie, recykláciu a podpora predchádzania vzniku odpadov
			1.2 (b) investovanie do sektora vodného hospodárstva s cie om splni požiadavky environmentálnych acquis Únie a potreby, ktoré lenské štáty špecifkovali v súvislosti s investíciami nad rámec uvedených požiadaviek	1.2.1 Zlepšenie odvádzania a istenia komunálnych odpadových vôd v aglomeráciách nad 2000 EO v zmysle záväzkov SR vo i EU 1.2.2 Zvýšenie spo ahlivosti úpravy vody odoberanej z ve kokapacitných zdrojov povrchových vôd v záujme zvýšenia bezpečnosti dodávky pitnej vody verejnými vodovodmi 1.2.3 Vytvorenie východísk pre stanovenie opatrení smerujúcich k dosiahnutiu dobrého stavu podzemných a povrchových vôd
			1.3 (d) ochrana a obnova biodiverzity a pôdy a podpora ekosystémových služieb, a to aj prostredníctvom sústavy Natura 2000 a zelenej infraštruktúry	1.3.1 Zlepšenie stavu ochrany druhov a biotopov a posilnenie biodiverzity najmä v rámci sústavy Natura 2000
			1.4 (e) prijatie opatrení na zlepšenie mestského prostredia, revitalizácie miest, oživenia a dekontaminácie opustených priemyselných areálov (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou), zníženie miery zne istenia ovzdušia a podpory opatrení na zníženie hluku	1.4.1 Zníženie zne istovania ovzdušia a zlepšenie jeho kvality 1.4.2 Zabezpečenie sanácie environmentálnych zá aží v mestskom prostredí, ako aj v opustených priemyselných lokalitách (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou)
Adaptácia na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy so zameraním na ochranu pred povod ami	Kohézny fond	419 346 261 eur (13,36 %)	2.1 (a) podpora investícií na prispôsobenie sa zmene klímy vrátane ekosystémových prístupov	2.1.1 Zníženie rizika povodní a negatívnych dôsledkov zmeny klímy 2.1.2 Zlepšenie ú inosti sanácie, revitalizácie a zabezpečenia úložísk ažobného odpadu
Podpora riadenia rizík, riadenia mimoriadnych udalostí a odolnosti proti mimoriadnym udalostiam ovplyvneným zmenou klímy	Európsky fond regionálneho rozvoja	260 901 369 eur (8,31 %)	3.1 (b) Podpora investícií na riešenie osobitých rizík, zabezpečenie i predchádzanie vzniku katastrof a vyvíjanie systémov zvládania katastrof	3.1.1 Zvýšenie úrovne pripravenosti na zvládanie mimoriadnych udalostí ovplyvnených zmenou klímy 3.1.2 Zvýšenie ú inosti preventívnych a adapta ných opatrení na elimináciu environmentálnych rizík (okrem protipovod ových opatrení) 3.1.3 Zvýšenie efektívnosti manažmentu mimoriadnych udalostí ovplyvnených zmenou klímy

Podpora EÚ	Fond	Podpora EÚ	Investičná priorita	Špecifické ciele zodpovedajúce investicnej prioritě
Energeticky efektívne nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch	Európsky fond regionálneho rozvoja s nízkouhlíkovou stratégiou pre všetky typy území	938 886 480 eur (29,92 %)	4.1 (a) Podpora výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov	4.1.1 Zvýšenie podielu OZE na hrubej konej energetickej spotrebe 4.1.2 Zvýšenie výkonu malých zariadení na využívanie OZE v Bratislavskom samosprávnom kraji
			4.2 (b) Podpora energetickej efektívnosti a využívanie energie z obnoviteľných zdrojov v podnikoch	4.2.1 Zníženie energetickej náročnosti a zvýšenie využívania OZE v podnikoch
			4.3 (c) Podpora energetickej efektívnosti, inteligentného riadenia energie a využívanie energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach vrátane verejných budov a v sektore bývania	4.3.1 Zníženie spotreby energie pri prevádzke verejných budov
			4.4 (e) Podpora nízkouhlíkových stratégií pre všetky typy území, najmä pre mestské oblasti, vrátane podpory udržateľnej multimodálnej mestskej mobility a adaptačných opatrení, ktorých cieľom je zmiernenie zmeny klímy	4.4.1 Zvyšovanie podielu miestnych plánov a opatrení súvisiacich s nízkouhlíkovou stratégiou pre všetky typy území
			4.5 (g) Podpora využívania vysokoúčinnej kombinovanej výroby tepla a elektrickej energie na základe dopytu po využití tepla	4.5.1 Rozvoj účinnějších systémov centralizovaného zásobovania teplom, založených na dopyte po využití tepla
Technická pomoc	Európsky fond regionálneho rozvoja	77 000 000 eur (2,45 %)	Nevzahuje sa	5.1.1 Zabezpečenie efektívnej implementácie programu 5.1.2 Znebezpečenie širokej informovanosti o programe a podpora budovania administratívnych kapacít prijímateľov

Zdroj: MŽP SR

V roku 2017 bolo v rámci OP KŽP vyhlásených **24 výziev, resp. písomných vyzvaní** v celkovej výške 1,057 miliárd eur. Od začiatku programového obdobia bolo celkovo vyhlásených 48

výziev, resp. písomných vyzvaní v celkovej výške 2,571 miliárd eur, čo predstavuje 81,92 % alokácie OP KŽP.

Tabuľka O61 | Stav vyčerpania prostriedkov za OP Kvalita životného prostredia pod a prioritných osí k 31. 12. 2017 (eur)

OP Kvalita životného prostredia	Alokácia 2014 – 2020		vyčerpanie z alokácie 2014 – 2020	
	EÚ zdroj	ŠR zdroj	EÚ zdroj	ŠR zdroj
Prioritná os 1 – Udržateľné využívanie prírodných zdrojov prostredníctvom rozvoja environmentálnej infraštruktúry	1 441 766 000,00	141 923 840,00	108 942 713,99	11 001 099,76
Prioritná os 2 – Adaptácia na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy so zameraním na ochranu pred povodňami	419 346 261,00	72 892 248,00	0,00	0,00
Prioritná os 3 – Podpora riadenia rizík, riadenia mimoriadnych udalostí a odolnosti proti mimoriadnym udalostiam ovplyvneným zmenou klímy	260 901 369,00	46 041 421,00	2 455 759,84	433 627,75
Prioritná os 4 – Energeticky efektívne nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch	938 886 480,00	88 957 935,00	56 412 172,04	9 268 321,46
Prioritná os 5 – Technická pomoc	77 000 000,00	15 775 942,00	15 123 497,87	3 098 747,36
Kohézny fond	1 861 112 261,00	214 816 088,00	108 942 713,99	11 001 099,76
ERDF	1 276 787 849,00	150 775 298,00	73 991 429,75	12 800 696,57
Spolu	3 137 900 110,00	365 591 386,00	182 934 143,74	23 801 796,33

Zdroj: Certifikačný orgán (MF SR)

VYBRANÉ EKONOMICKÉ NÁSTROJE ENVIRONMENTÁLNEJ POLITIKY

V podmienkach SR sú závažnou formou ekonomických nástrojov environmentálnej politiky **platby/poplatky za znečistenie a využívanie prírodných zdrojov**. Jednotlivé typy

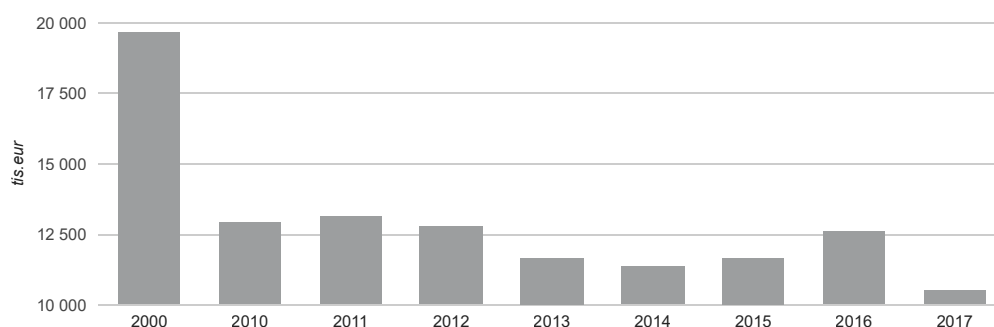
týchto ekonomických nástrojov sú definované v príslušných právnych predpisoch vrátane spôsobu ich výpočtu a ich prijímateľa.

POPLATKY ZA ZNEČISTENIE OVZDUŠIA

Poplatky za znečistenie ovzdušia z veľkých a stredných zdrojov znečistenia sú príjmom Environmentálneho fondu. Poplatky za znečistenie ovzdušia z malých zdrojov sú príjmom rozpočtu obcí.

Poplatky za znečistenie ovzdušia z veľkých a stredných zdrojov znečistenia majú kolísavý trend a v roku 2017 dosiahli 10 527 870 eur. Poplatky za znečistenie ovzdušia v porovnaní s rokom 2000 klesli o 46,5% a oproti predchádzajúcemu roku klesli o 16,6%.

Graf 167 | Vývoj poplatkov za znečistenie ovzdušia z veľkých a stredných zdrojov

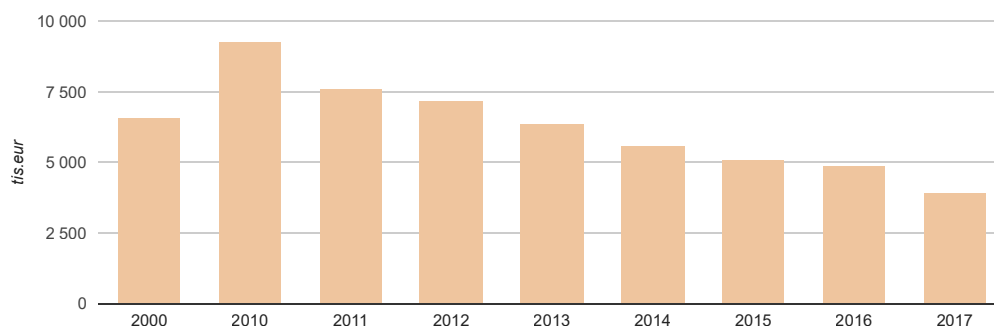
Zdroj: Environmentálny fond

POPLATKY ZA VYPÚŠŤANIE ODPADOVÝCH VÔD DO POVRCHOVÝCH VÔD

Poplatky za vypúšťanie odpadových vôd do povrchových vôd v hodnotenom období majú kolísavý trend a v roku 2017 dosiahli 3 931 111 eur. Poplatky za vypúšťanie odpa-

dových vôd do povrchových vôd v porovnaní s rokom 2000 klesli o 39,9 % a v porovnaní s predchádzajúcim rokom klesli o 18,9 %. Poplatky sú príjmom Environmentálneho fondu.

Graf 168I Vývoj poplatkov za vypúšťanie odpadových vôd do povrchových vôd

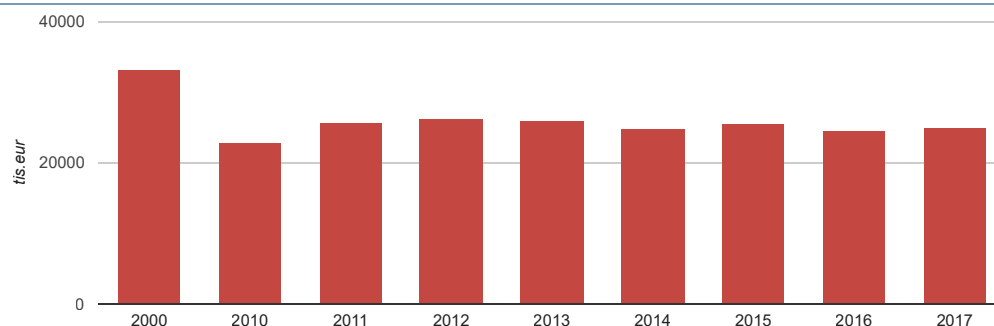
Zdroj: Environmentálny fond

PLATBY ZA ODBERY POVRCHOVÝCH VÔD Z VODNÝCH TOKOV

Platby za odbery povrchových vôd z vodných tokov majú kolísavý trend a v roku 2017 dosiahli 25 056 eur. Platby za odbery povrchových vôd v porovnaní s rokom 2000 klesli

o 24,5 % a v porovnaní s predchádzajúcim rokom narástli o 2,5%. Príjmom platieb je príslušný správca vodného toku.

Graf 169I Vývoj platieb za odbery povrchových vôd z vodných tokov

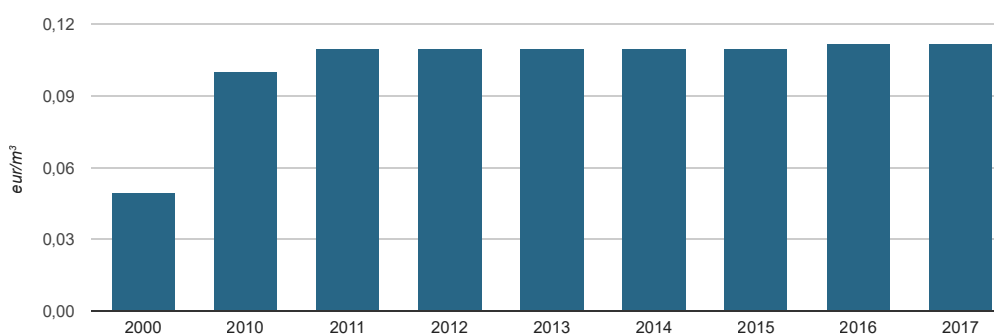
Zdroj: VÚVH

PRÍEMERNÁ CENA POVRCHOVEJ VODY

Priemerná cena povrchovej vody mala od roku 2006 rastúci trend a v rokoch 2011 – 2017 dosiahla úroveň približne

0,11 eur/m³. V roku 2017 v porovnaní s rokom 2000 došlo k nárastu priemernej ceny povrchovej vody o 0,07 eur/m³.

Graf 170I Vývoj priemernej ceny povrchovej vody

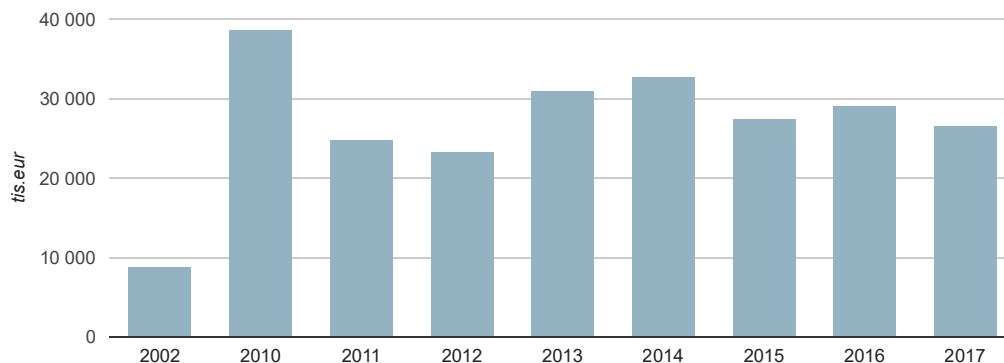
Zdroj: VÚVH

PLATBY ZA VYUŽÍVANIE HYDROENERGETICKÉHO POTENCIÁLU VODNÝCH TOKOV NA VODNÝCH STAVBÁCH V SPRÁVE SPRÁVCU TOKOV

Tieto platby majú kolísavý trend a v roku 2017 dosiahli 26 693 000 eur. Platby za využívanie hydroenergetického potenciálu vodných tokov vzrástli oproti roku 2002 o 197,9 %

a v porovnaní s predchádzajúcim rokom klesli o 8,5 %. Príjemcom platieb je príslušný správca vodného toku.

Graf 171 I Vývoj platieb za využívanie hydroenergetického potenciálu vodných tokov na vodných stavbách v správe správcu tokov

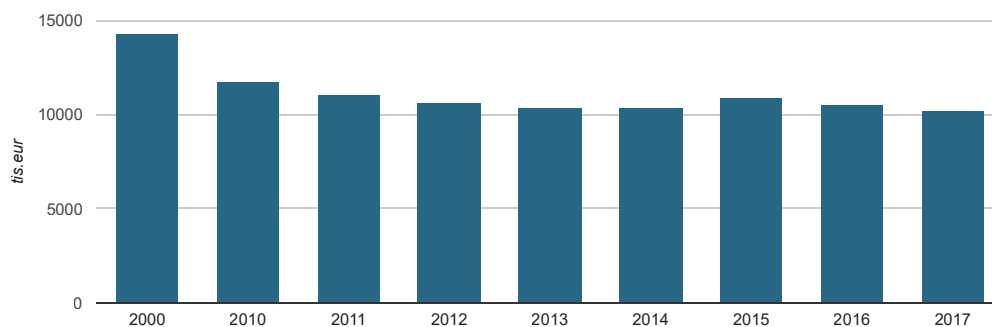
Zdroj: SVP

POPLATKY ZA ODBERY PODZEMNÝCH VÔD

Poplatky za odbery podzemných vôd majú kolísavý trend a v roku 2017 dosiahli 10 217 551 eur. Poplatky za odbery pozemných vôd v porovnaní s rokom 2000 klesli o 28,7 %

a oproti predchádzajúcemu roku klesli o 3,1 %. Poplatky sú príjmom Environmentálneho fondu.

Graf 172 I Vývoj poplatkov za odbery podzemných vôd

Zdroj: Environmentálny fond

CENA ZA DODÁVKU PITNEJ VODY VEREJNÝM VODOVODOM ZA ODVEDENIE A ISTE- NIE ODPADOVÝCH VÔD

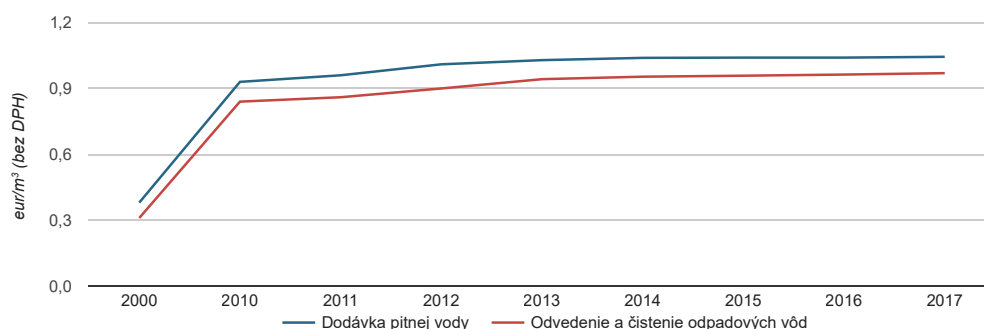
Cenová politika v oblasti vodného hospodárstva predstavuje súbor zásad a opatrení, ktoré využíva štát pri tvorbe a uplatňovaní cien so zohľadnením sociálnych a verejnospoločenských cieľov SR. Súčasťou cenovej politiky je aj regulácia cien a cenová kontrola.

Priemerná cena za výrobu, distribúciu a dodávku pitnej vody verejným vodovodom mala stúpajúci trend a v roku

2017 dosiahla 1,0442 eur za 1 m³ (bez DPH). Priemerná cena v roku 2017 v porovnaní s rokom 2000 vzrástla o 0,66 eur.

Priemerná cena za odvedenie a istenie odpadových vôd verejnou kanalizáciou má rastúci trend a v roku 2017 dosiahla 0,9748 eur za 1 m³ (bez DPH). Priemerná cena v roku 2017 v porovnaní s rokom 2000 vzrástla o 214 % a v porovnaní s predchádzajúcim rokom vzrástla o 1,19 %.

Graf 1731 Vývoj priemernej ceny za výrobu, distribúciu a dodávku pitnej vody verejným vodovodom a za odvedenie a čistenie odpadových vôd verejnou kanalizáciou

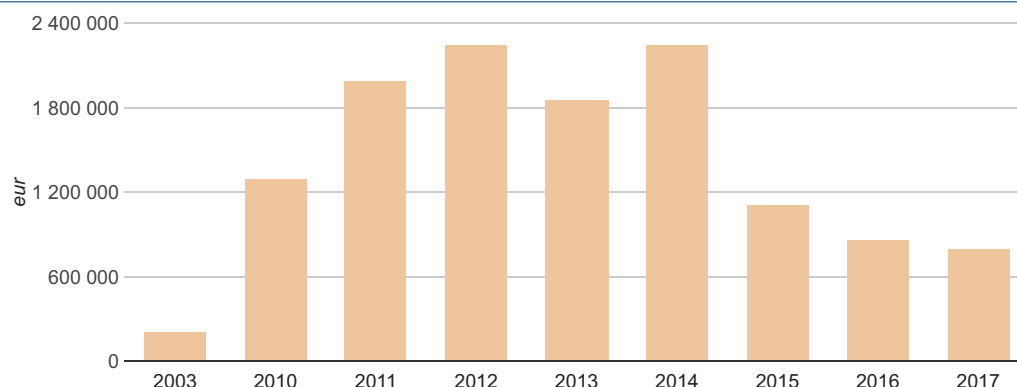
Zdroj: ÚRSO

ÚHRADY ZA PRIESKUMNÉ ÚZEMIA

Úhrady za prieskumné územia sa realizujú na základe zákona 569/2007 Z. z. o geologických prácach. Úhrada vo výške 50 % je príjmom Environmentálneho fondu a vo výške 50 % rozpočtom obce, na ktorej území sa nachádza prieskumné územie.

Príjmy Environmentálneho fondu z úhrad za prieskumné územia dosiahli v roku 2017 sumu 804 111 eur. Príjmy z úhrad za prieskumné územia v roku 2017 v porovnaní s rokom 2003 vzrástli o 266,9 % a v porovnaní s predchádzajúcim rokom klesli o 7,9 %.

Graf 1741 Vývoj príjmov Environmentálneho fondu z úhrad za prieskumné územia

Zdroj: Environmentálny fond

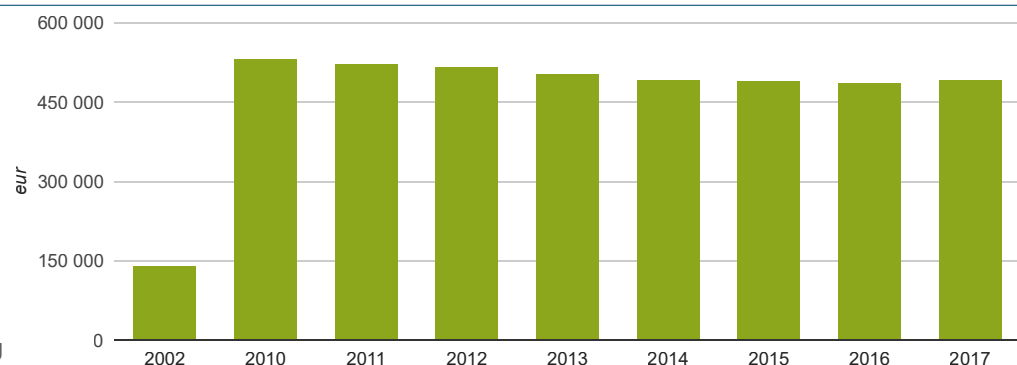
ÚHRADY ZA DOBYVACÍ PRIESTOR

Úhrada za dobývací priestor podľa zákona 44/1988 Z. z. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) je vo výške 20 % príjmom štátneho rozpočtu a vo výške 80 % príjmom obce, na ktorej území sa nachádza dobývací priestor. Ak sa dobývací priestor nachádza na územiach viacerých obcí, obvodný banský úrad určí pomerné podiely

obcí podľa veľkosti častí dobývacieho priestoru na ich územiach.

V roku 2017 výška úhrad za dobývací priestor dosiahla sumu 493 926 eur a v porovnaní s predchádzajúcim rokom úhrady stúpili o 1,08 %.

Graf 1751 Vývoj úhrad za dobývací priestor

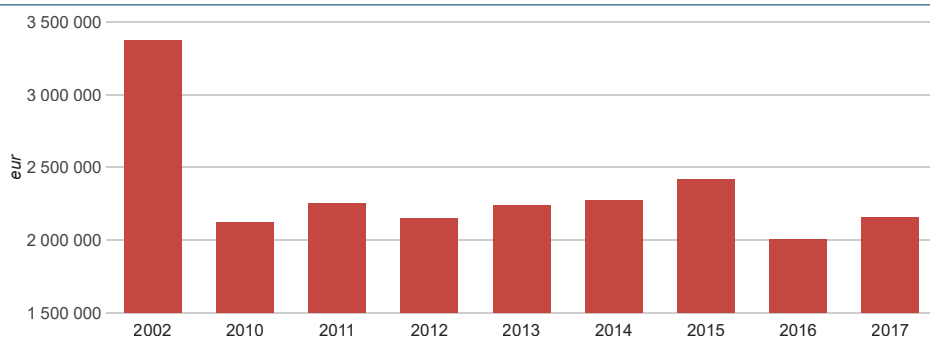

Zdroj: HBÚ

ÚHRADY ZA VYDOBYTÉ NERASTY

Úhrady za vydobyté nerasty majú kolísavý trend. V roku 2017 úhrady za vydobyté nerasty dosiahli sumu 2 163 684,00 eur a v porovnaní s rokom 2002 klesli o 35,9 %. V porovnaní s predchádzajúcim rokom úhrady stúpili o 7,8 %.

Graf 176 I Vývoj úhrad za vydobyté nerasty

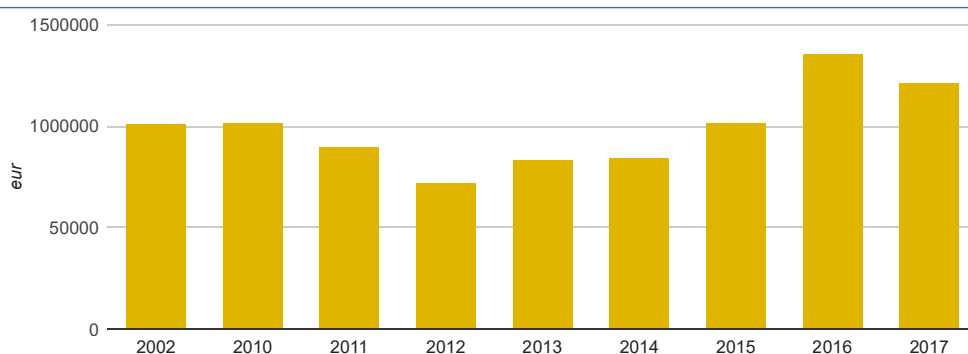

Zdroj: HBÚ

ÚHRADY ZA USKLADOVANIE PLYNOV A KVAPALÍN

Úhrady za uskladovanie plynov a kvapalín majú kolísavý trend. V roku 2017 výška úhrad za uskladovanie plynov a kvapalín dosiahla sumu 1 215 195 eur a v porovnaní s rokom 2002 vzrástli úhrady o 19,9 % (v porovnaní s predchádzajúcim rokom klesli o 10,4 %).

Graf 177 I Vývoj úhrad za uskladovanie plynov a kvapalín

Zdroj: HBÚ

ODVODY ZA ODĎATIE PO NOHOSPODÁRSKEJ PÔDY A ZA VYĎATIE LESNÝCH POZEMKOV

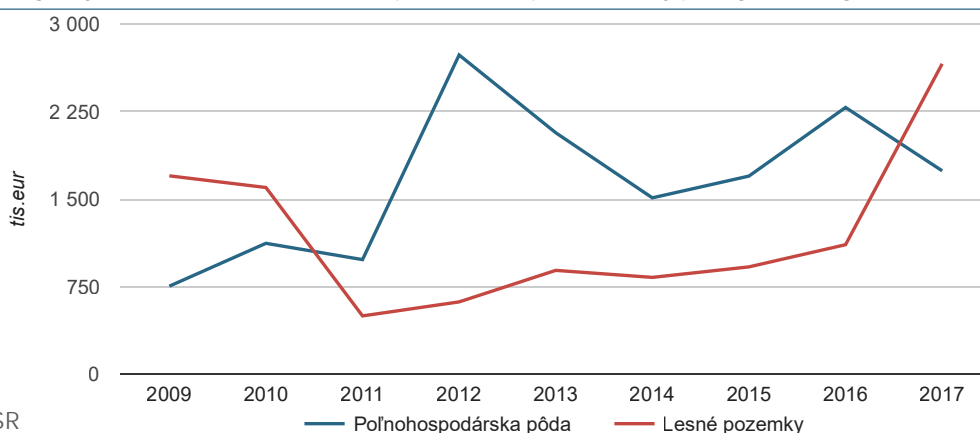
Odvody za odňatie poľnohospodárskej pôdy dosiahli v roku 2017 sumu 1 743 200 eur a v porovnaní s rokom 2009 sa zvýšili o 131 %. V porovnaní s predchádzajúcim rokom došlo k zníženiu odvodov o 23,7 %.

2 660 000 eur a v porovnaní s rokom 2009 stúpili o 56 %. V porovnaní s predchádzajúcim rokom došlo k nárastu odvodov o 139,6 %.

Odvody za vyňatie lesných pozemkov dosiahli v roku 2017 sumu

Odvody za odňatie poľnohospodárskej pôdy a za vyňatie lesných pozemkov sú príjmom štátneho rozpočtu.

Graf 178 I Vývoj odvodov za odňatie poľnohospodárskej pôdy a za vyňatie lesných pozemkov

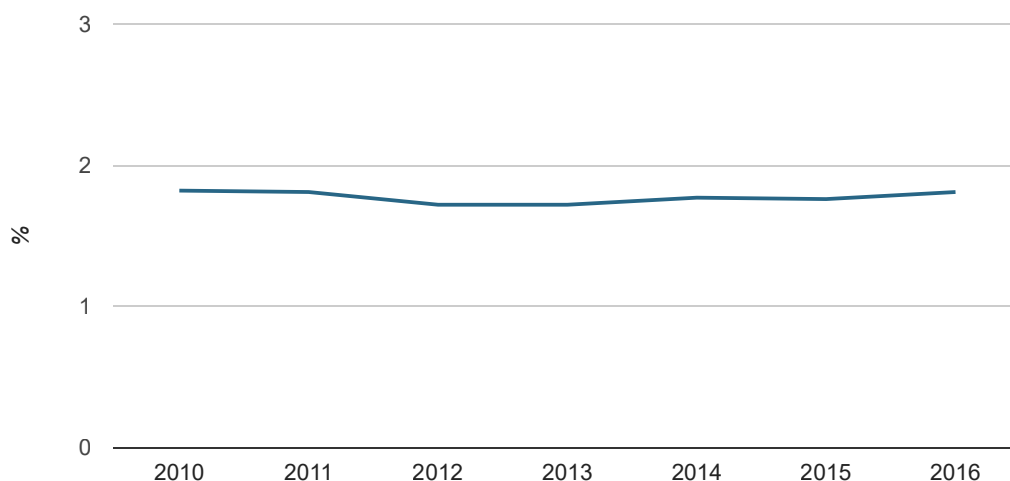
Zdroj: MPRV SR

DANE S ENVIRONMENTÁLNYM ASPEKTOM

Podľa nariadenia EP a Rady č. 691/2011 sa dane s environmentálnym aspektom týkajú daní z **energie, dopravy, zneistenia** a zo zdrojov.

Podiel daní s environmentálnym aspektom na HDP v SR v rokoch 2006 – 2013 mal klesajúci trend, v nasledujúcom roku došlo k rastu a veľmi mierny nárast zostal zachovaný aj v roku 2016, kedy podiel daní s environmentálnym aspektom na HDP predstavoval 1,81%.

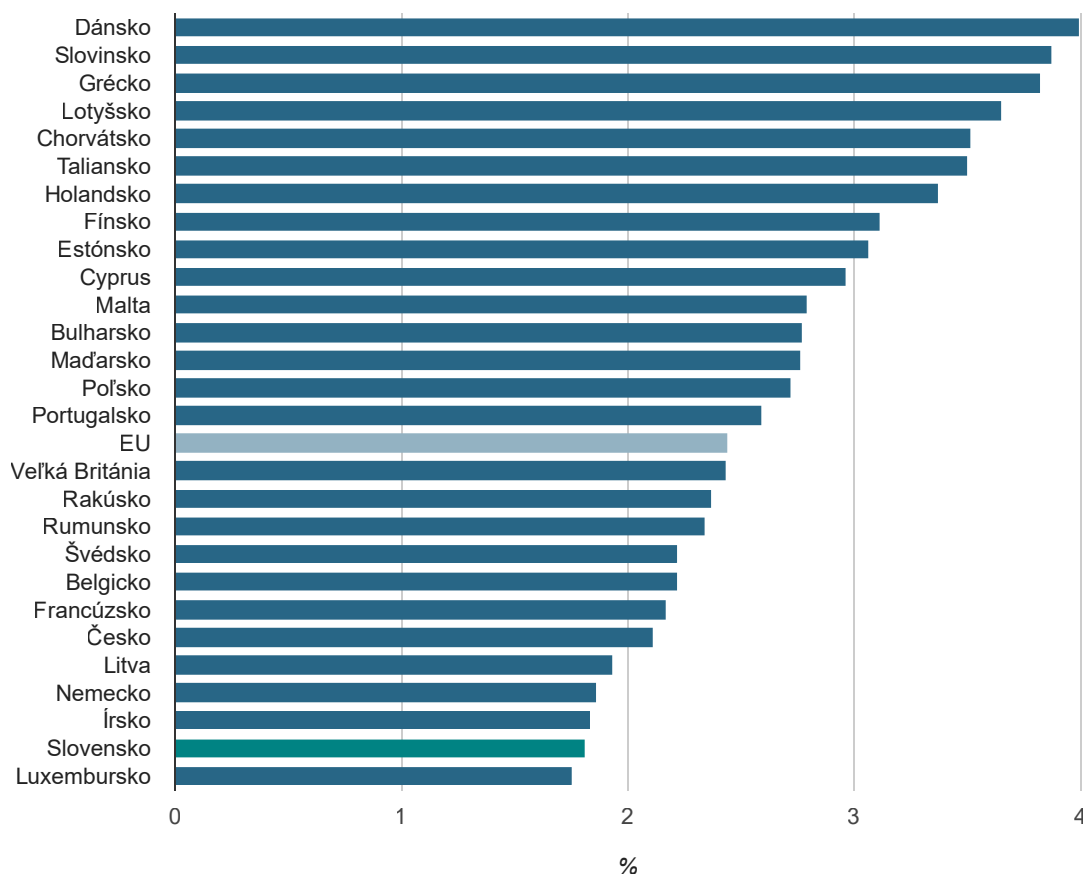
Graf 179I Vývoj podielu daní s environmentálnym aspektom na HDP

Zdroj: ŠÚ SR, Eurostat

V roku 2016 patrila SR medzi krajiny EÚ s najmenším podielom daní s environmentálnym aspektom na HDP.

Graf 180I Medzinárodné porovnanie podielu daní s environmentálnym aspektom na HDP

Zdroj: Eurostat

Poznámka: Údaje k roku 2016.